

EERSTE HULP BIJ LIJFRENTE- KEUZESTRESS

Heeft u een lijfrente die binnenkort vrijvalt? Dan moet u gaan beslissen wat u ermee gaat doen. De mogelijkheden op een rijtje, aan de hand van een aantal eenvoudig te beantwoorden vragen.

Zeker toen er nog grote verschillen waren tussen de belastingtarieven en de fiscale beperkingen gering, was een lijfrenteverzekering een goede manier om fiscaal vriendelijk geld opzij te zetten voor later. Inmiddels zijn de lijfrentes behoorlijk ingekaderd door 'Den Haag'. Een nieuw regime kwam in de plaats van het oude (zie het kader 'Oud en Nieuw') met andere en minder flexibele fiscale regels. Omdat niet iedereen door al die fiscale bomen het lijfrentebos kan zien, nemen we u aan het handje mee en kijken we aan de hand van een aantal vragen wat in uw situatie de beste oplossing is voor uw vrijvallende lijfrentekapitaal.

Vraag 1: heeft u een oud- of nieuw-regime lijfrente?

Het grootste deel van de vrijkomende lijfrentes valt onder het zogenaamde 'nieuwe regime'. Toch zijn er nog 'oud-regime lijfrentes' (koopsompolis afgesloten vóór 1 januari 1992 of premiebetalende verzekering van

vóór 16 oktober 1990, waarbij u periodiek premies betaalde tot uiterlijk 31 december 2000). Deze oud-regimepolissen kennen een aantal fiscale voordelen en daarom is het belangrijk dat u weet onder welk regime uw lijfrente valt. Als u een koopsompolis (éénmalige storting) heeft afgesloten op 1 januari 1992 of later, of na 31 december 2000 nog premies heeft betaald, valt uw lijfrentepolis automatisch onder het nieuwe regime. Dat geldt ook als u uw binnen de lijfrenteverzekering opgebouwde kapitaal heeft overgeheveld naar een spaar- of beleggingsproduct.

Oud-regimepolissen bieden meer fiscale flexibiliteit. U mag zelf bepalen wanneer u uw uitkering start. U mag zelf bepalen hoe lang de uitkering moet lopen. Geheel of gedeeltelijk afkopen waardoor u een groot bedrag in een keer ontvangt, is ook mogelijk. Tot slot kunt u de waarde of de uitkeringen van een

oud-regimepolis schenken aan iemand anders. Daar staat tegenover dat het oude regime alleen bewaard blijft als het lijfrentekapitaal wordt ondergebracht bij een verzekeraar. Verzekeraars hebben een andere kostenstructuur, waardoor de rendementen op het kapitaal eigenlijk altijd lager zijn dan bij banksparen.

Vraag 2: Wanneer wilt u beginnen met uitkeren?

Heeft u het geld al nodig of kunt u nog een tijdje zonder? Met een oud-regimepolis kunt u alleen bij verzekeraars terecht. De verzekeraars die producten aanbieden om de uitkeringen uit te stellen, zijn op één hand te tellen. En ze bieden nauwelijks rendement — tenzij u kiest voor een beleggingsproduct, waar uiteraard een hoger risico tegenover staat. Oud-regimepolissen mag u uitstellen tot uw 80ste, maar er zijn verzekeraars die niet verder gaan dan 75. Hecht u niet heel erg aan het behouden van

het oude regime — in de praktijk komt het hierop neer dat u niet de lijfrentetermijnen wilt schenken en ook niet wilt overgaan tot een éénmalige uitkering —, dan kunt u ook kiezen voor een bankspaar- of beleggingsrekening voor uw lijfrente ('banksparen'). U stalt uw lijfrente dan bij een bank en kunt tot maximaal 5 jaar na het bereiken van de AOW-leeftijd beginnen met uitkeren (het saldo op de rekening wordt op dat moment omgeboekt naar een 'uitkeer rekening'). U verliest dan weliswaar het oude regime, maar is dat erg? Niet als de uitkering bedoeld is om uw inkomen aan te vullen (ten minste gedurende 5 jaar).

Wilt u beginnen met uitkeren vóór uw 65ste? Ook dat kan, onder voorwaarden (zie het kader 'Oud en Nieuw'). Met een zogenaamde 'overbruggingslijfrente' kunt u op ieder moment starten. Overbruggingslijfrentes lopen verplicht via een verzekeraar. U moet uw bankspaarrekening dus weer omzetten naar een verzekeringproduct. De uitkering moet lopen tot het jaar waarin u 65 wordt, de AOW-leeftijd bereikt of met pensioen gaat (zie het kader 'Oud en Nieuw').

Een bankspaarrekening kent aanzienlijk lagere kosten dan verzekerde lijfrentes, dus het rendement is hoger. Daarnaast is het veiliger. Het saldo bij banksparen valt onder het depositogarantiestelsel van DNB en is dus tot € 100.000 gedekt. Heeft u een beleggingsvariant van banksparen? Ook dan kunt u gerust zijn, aangezien het belegde vermogen apart wordt beheerd. Maar er is nog een voordeel: waar het restant van een verzekerde lijfrente bij voortijdig overlijden van u en eventuele partner terug de pot in gaat, wordt het bankspaartegoed altijd uitgekeerd aan de erfgenamen. Er is op dit moment een negental banken die banksparen op basis van rente (vast of variabel) aanbieden. Wilt u beleggen, dan heeft u de keuze uit een vergelijkbaar aantal aanbieders.

OUD EN NIEUW

soort inleg	oud regime	nieuw regime
premiebetalend (periodiek)	16 oktober 1990 of eerder	na 16 oktober
koopsom (eenmalig)	vóór 1992	vanaf 1992

■ oud regime

Een van de grote voordelen van oud-regimepolis is dat het fiscaal mogelijk is de uitkeringen aan een derde te schenken. Vaak is dat een (studerend) kind. Zeker als het kind zelf geen inkomen heeft, valt er veel belasting te besparen. Dit kan alleen via een verzekeraar, bij wie u een direct ingaande lijfrente afsluit. Het nadeel van het onderbrengen van de lijfrente bij een verzekeraar is dat de kosten hoger zijn dan als u gaat banksparen (spaar- of beleggingsvariant), waardoor de uitkering lager is dan bij banksparen. Meer informatie in het 'Stappenplan schenken lijfrente (termijnen)' (te downloaden op www.fiscalert.nl ► downloads).

■ nieuw regime

Heeft u geen oud-regimelijfrentepolis, dan valt u automatisch onder de spelregels van het nieuwe regime. De eerste basisregel van het nieuwe regime is dat u uw lijfrente kunt omzetten naar een uitkering in het jaar waarin u de AOW-leeftijd bereikt, maar u mag uitstellen tot 5 jaar na het bereiken van die leeftijd (op dit moment het jaar dat u 71 of 72 wordt). De tweede basisregel is dat de uitkering altijd minimaal 5 jaar moet lopen. Langer mag natuurlijk, dat bepaalt u dan zelf op het moment dat u de uitkering aankoopt. De derde basisregel is dat alle nieuw-regime lijfrentes die u ontvangt en die korter lopen dan 20 jaar samen niet hoger mogen zijn dan € 22.089 per jaar. Een bedrag van € 150.000 kunt u

dus niet in 5 jaar laten uitkeren; u zult een langere looptijd moeten kiezen.

■ uitzonderingen

Tot zover de basisregels. En dan nu de uitzonderingen (die we te danken hebben aan de steeds weer veranderende fiscale spelregels uit Den Haag, dus alles wat volgt is onder voorbehoud van wijzigingen):

1. Komt uw lijfrente vrij vóór uw 65ste en wilt u een overbruggingslijfrente starten voor uw 65ste? Dan kan dat met het hele vrijkomende bedrag als u na 2005 niet meer heeft ingelegd.
2. Heeft u na 2005 nog wel ingelegd, dan mag u alleen de tot 31 december 2005 opgebouwde waarde gebruiken als overbruggingslijfrente. Het restant moet u laten staan tot het jaar waarin u 65 wordt, dat kunt u over een periode van ten minste 5 jaar laten uitkeren.
3. Dat wil zeggen: als u na 2013 niet meer heeft ingelegd. Is dat wel het geval, dan mag u maximaal de op 31 december 2013 opgebouwde waarde laten uitkeren vanaf uw 65ste. Het restant mag u pas laten uitkeren vanaf de AOW-leeftijd.

U ziet dat u door al deze aanpassingen uw lijfrente niet kunt laten uitkeren zoals u dat zelf misschien had bedacht. Laat u daarom goed informeren door een onafhankelijke financieel planner of assurantieadviseur die verstand heeft van de fiscale regels voor lijfrentes.

Vraag 3: Wat is voor u het beste product?

Als u weet wanneer uw lijfrenteuitkeringen moeten ingaan, dan weet u ook of dat bij een bank kan of dat u verplicht bent uw lijfrente — in verband met de fiscale spelregels — bij een verzekeraar af te sluiten. Het is goed om te weten dat een uitkering via een bank eigenlijk altijd beter is dan bij een verzekeraar, door de lagere kosten en de hogere rente. Nog afgezien van het feit dat het restant van uw bankspaar­tegoed bij uw overlijden vrijvalt voor uw erfgenamen. In de praktijk levert lijfrentekapitaal bij een verzekeraar alleen méér op dan bij een bank als u alleenstaand bent, een looptijd van 10 jaar of langer kiest en u het niet erg vindt dat er na uw overlijden niets wordt uitgekeerd.

Om u een idee te geven van het verschil in uitkering tussen een bank en een verzekeraar, hebben we gekeken naar de maandelijkse uitkering voor een man een vrouw die allebei 67 zijn en een bedrag van 100.000 euro willen laten uitkeren in 10 jaar tijd. Op dit moment is de beste bank Centraal Beheer met een bruto uitkering van 862 euro per maand. De beste verzekeraar is de Goudse met een bruto uitkering van 826 euro, ofwel 36 euro per maand minder. Vindt u het geen probleem dat uw partner of andere erfgenamen niets krijgen, dan kunt u een lijfrentepolis op één leven afsluiten. In dat geval is de uitkering bij een verzekeraar 2 euro per maand méér dan bij een bank: 864 euro.

Ga in alle gevallen shoppen met uw vrijkomende lijfrentekapitaal en vergelijk de aanbieders (banken en verzekeraars) op www.moneywise.nl

Lijfrente uitstellen

Wilt u nog niet uitkeren maar de aankoop van

uw lijfrente uitstellen, dan is banksparen eigenlijk altijd voordeliger dan een verzekering. Ten eerste zijn er nog maar weinig verzekeraars waar u überhaupt terecht kunt voor uitstel. Grote verzekeraars zoals Nationale-Nederlanden, Aegon en Zwitserleven bieden deze producten gewoon niet meer aan. De markt is te klein en door de lage rentestand niet meer interessant voor verzekeraars. Eigenlijk is de markt voor uitstel volledig overgenomen door banksparen.

Maar ook de banken hebben last van de lage rente. Toen banksparen in 2008 als nieuw fiscaal product werd gelanceerd, konden we ons lijfrentekapitaal nog vastzetten in de vorm van een deposito voor meerdere jaren met rentepercentages van 4 procent — en hoger. Dat is nu wel anders. Als u op dit moment zou kiezen voor het vastzetten van de rente voor 10 jaar op een bankspaarrekening, geeft de beste aanbieder 0,7 procent (Aegon). U kunt ook kiezen voor een variabele rente. In het beste geval bedraagt die 0,45 procent (ABN Amro en SNS). Misschien gaat die variabele rente stijgen in de toekomst, en dan profiteert u ervan. Maar om­laag is ook nog een optie. Kortom, lijfrentesparen is geen vetpot.

De lijfrente-beleggingsrekening

Als u de uitkering wilt uitstellen, is het ook mogelijk het lijfrentekapitaal in een 'lijfrente-beleggingsrekening' te steken. Maar bij wie moet je dan zijn? Het onderling vergelijken van dit soort producten is vrijwel onmogelijk, omdat ze allemaal andere uitgangspunten hebben. Elke partij hanteert een eigen kostenstructuur en heeft eigen voorbeeldrendementen. Bovendien is het lastig iets te zeggen over toekomstige rendementen. Je kunt natuurlijk kijken naar de kosten, maar als een

aanbieder jaarlijks 0,2 procent méér kosten in rekening brengt dan de concurrent, maar wel in staat blijkt om consequent 1 procent méér rendement te genereren, dan voegt een vergelijking op kosten niet zoveel waarde toe.

In het algemeen kunnen we stellen dat het waarschijnlijk aantrekkelijker is om te kiezen voor een beleggingsrekening en niet voor een bankspaarrekening naarmate u de lijfrente langer uitstelt. Er is een zeker beleggingsrisico bij een korte uitstel­periode (tot 10 jaar). Bij een eventuele beursdip, of nog erger, een crash, geeft korter uitstel onvoldoende tijd om het verlies weer goed te maken. Houd dus rekening met uw beleggingshorizon bij de keuze van uw risicoprofiel. Een lijfrenteproduct waarbij de het risicoprofiel wordt aangepast aan de nog resterende looptijd ('lifecyclebeleggen') kan daarbij helpen.

Sinds kort is het ook mogelijk in de uitkeringsfase het lijfrentekapitaal te beleggen. Daardoor ligt een (fors) hogere uitkering in het verschiet ten opzichte van een gewone uitkering via banksparen. Dat is natuurlijk interessant. Realiseer u wel dat ook hieraan risico's kleven, en dat die groter zijn dan bij uitstellen:

Voorbeeld 1

A legt € 100.000 in op een uitkerende beleggingslijfrente. Het is de bedoeling dat A gedurende 10 jaar een maandelijkse uitkering ontvangt. Het eerste jaar is dat € 1.071 per maand. Om dat vol te kunnen houden moet A 10 jaar lang jaarlijks 5,5% rendement ontvangen, netto (dus na aftrek van alle kosten, die al snel 1% zijn). Er is dus 10 jaar lang elk jaar (5,5% + 1% =) 6,5% aan echt fondsrendement nodig. Na het eerste jaar zou er € 92.000 in de pot moeten zitten om de maandelijkse uitkeringen van € 1.071 te kunnen voortzetten. Stel nu

Elske maakt een blik op het leven en zeilen van de economie. Wat hebben de mensen de afgelopen tijd gedaan, wat doen ze nu en wat gaan ze doen? Lees de visie van onze beleggingsadviseurs.

dat het rendement het eerste jaar geen 6,5% was, maar min 2%, dan zit er na jaar één nog maar zo'n € 85.200 in de pot. Om de uitkering van € 1.071 te kunnen handhaven, moet het netto rendement de komende 9 jaar stijgen naar 7,4% per jaar. Blijft het rendement 9 jaar lang op de oorspronkelijke 5,5% staan, dan moet de maandelijkse uitkering bijna € 100 dalen (naar € 990).

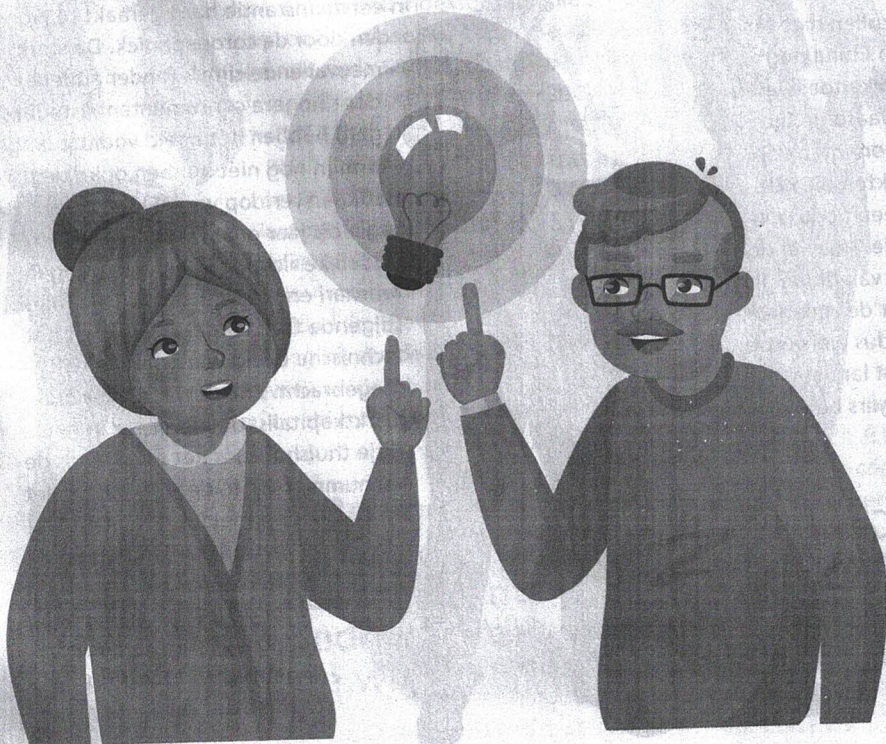
Voorbeeld 2

De beleggingen van A's lijfrenteproduct hebben het eerste jaar een negatief rendement van 5%, maar daarna ligt het rendement stabiel op 5,5%. A laat elke maand € 1.071 uitkeren en na 7 jaar en 10 maanden is de lijfrentepot leeg.

Wil dit zeggen dat het onderbrengen van een lijfrentekapitaal in een beleggingsproduct een slechte keuze is? Niet per se. Als A in het voorbeeld de 100.000 euro in 10 jaar tijd laat uitkeren via banksparen met een vaste rente van 0,7 procent (momenteel het maximaal haalbare), bedraagt zijn maandelijkse uitkering een schamele 863 euro. Echter, veel van de aangeboden producten zijn onduidelijk over hun kostenstructuur, over de gehanteerde prognoserendementen en over de risico's bij dalende beurskoersen. De producten zijn niet heel erg transparant en daardoor moeilijk te beoordelen en te vergelijken. Het wachten is op een partij die deze bezwaren weet weg te werken.

CONCLUSIE

De keuze van een lijfrenteproduct voor uitstel of uitkering van opgebouwd lijfrentekapitaal is afhankelijk van uw wensen, maar ook van de status van het opgebouwde kapitaal (oud of nieuw regime). Heeft u eigenlijk voldoende pensioen, dan kunt u overwegen oud-regime lijfrentetermijnen te schenken aan uw kinderen (of neefjes, nichtjes of derden) met weinig tot geen inkomen, wat een aanzienlijk fiscaal voordeel oplevert. Wilt u het lijfrentekapitaal gebruiken voor uw eigen pensioen, dan maakt de status niet uit. U kunt dan het beste uw lijfrentepolis omzetten in een bankspaarproduct. Wilt u de uitkering van het opgebouwde lijfrentekapitaal uitstellen, dan zou u kunnen overwegen op een beleggingsrekening te parkeren. Houd wel rekening met uw beleggingshorizon. En wilt u overgaan tot uitkeren? Hoewel er tegenwoordig ook beleggingsproducten zijn voor de uitkeringsfase, lijkt banksparen vooralsnog de beste oplossing.

J. Wolfsen FFP is oprichter en directeur van Moneywise (www.moneywise.nl)